

Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem

17 października 2009

Skąd taki Dzień ?

Od roku 1987 z inicjatywy Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat organizacje pozarządowe w wielu krajach obchodzą w dniu 17 października Światowy Dzień Sprzeciwu Wobec Nędzy. W 1992 roku Zgromadzenie Ogólne ONZ postanowiło ogłosić ten dzień Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem (rezolucja 47/196 z 22 grudnia).

17 października 2006 w Kusko – Peru

Obchody dnia 17 października mają uświadomić opinii publicznej potrzebę likwidacji ubóstwa we wszystkich krajach, w szczególności w krajach rozwijających się i zwrócić uwagę na fakt, że walka z ubóstwem stała się priorytetem rozwoju.

We wrześniu 2006, Sekretarz Generalny ONZ podkreślił znaczenie tego dnia w poświęconym mu raporcie oraz zachęcił wszystkie państwa i wszystkich obywateli do obchodzenia 17 października. Zaapelował także o zapewnienie udziału w obchodach osób żyjących w ubóstwie.¹

Od 2007 Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem jest obchodzony w Polsce pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich

Mottem ONZ na Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem 2009 jest „**Dzieci oraz rodziny wyrażają sprzeciw wobec ubóstwa: Inwestowanie w dzieci oraz w realizację ich praw jest najbardziej efektywną drogą, która prowadzi do wyeliminowania ubóstwa**”. W uznaniu dla nadchodzącej dwudziestej rocznicy Konwencji Praw Dziecka obchody Dnia Walki z Ubóstwem skupiają się na ciężkim losie dzieci oraz rodzin, a także na potrzebie wypełniania praw dzieci we współpracy z nimi oraz w zgodzie z Konwencją.

Dzień godności i wspólnych spotkań

- **17 października dniem „przynoszącym dumę, chwałę i odwagę”²** Tego dnia, w wielu miejscach na świecie, bardzo biedne osoby dają świadectwo swej siły, inicjatywy i odwagi jaką okazują w codziennej walce ze skrajnym ubóstwem. Są słuchane i znajdują uznanie.
- **17 października dniem refleksji i wypowiedzi** Stwarza on okazję do licznych, ogólnie dostępnych refleksji i wypowiedzi publicznych, szczególnie dla tej części społeczeństwa, która rzadko ma okazję uczestniczyć w procesie rozwoju. Fakt, że najbiedniejsi mogą sami mówić, pokazuje, że ich osobiste doświadczenie może być przydatne do zbudowania świata sprawiedliwości i pokoju. Te wypowiedzi pozwalają im nabrać sił do wyjścia z biedy.
- **17 października dniem, który przyczynia się do spotkań i zmiany spojrzenia.** Tego dnia mężczyźni i kobiety, którzy zaznali i ci którzy nie zaznali długotrwale skrajnego ubóstwa i wykluczenia, gromadzą się w licznych miejscach świata, by głosić solidarność i potwierdzać swoje przekonanie, że bieda nie jest nieodwracalna. Te spotkania pozwalają na zmianę spojrzenia, są źródłem aktywności i konstruktywnych działań na rzecz zwalczania skrajnego ubóstwa i szanowania praw człowieka. 17 października, to dzień wyjątkowych spotkań różnych osób, które w innych okolicznościach nie poznałyby się nigdy.

Fakty

Ubóstwo w Polsce

- 14,6 % ludności żyje poniżej ustawowego progu ubóstwa (2007).¹
- Wśród ludności wspieranej przez pomoc społeczną (a więc żyjącej poniżej ustawowego progu biedy), dzieci i młodzież (0-17 lat) stanowiły 40 procent w 2007 roku, podczas gdy ta kategoria wiekowa była reprezentowana tylko w 24 procentach wśród obywateli Polski w 2001.²
- Ponad dwie trzecie społeczeństwa (71%) obawia się, że w niedalekiej przyszłości może grozić im ubóstwo lub też już obecnie jest w takiej sytuacji.³
- „Bieda w Polsce jest związana z bezrobociem i wielodzietnością. Kiedy takie rodziny zwracają się o pomoc, nieraz słyszą: „Trzeba było nie mieć tylu dzieci”. Bieda w Polsce – jak wszędzie – jest naznaczona moralnie. To stygmat, który ciągnie się za ludźmi. (...) [Walka z ubóstwem] chodzi o utrzymanie poczucia własnej wartości – wobec dzieci, siebie, rodziny. To bardzo ważna potrzeba ludzka.”⁴

Ubóstwo w świecie

Raport z realizacji Milenijnych Celów Rozwoju - 2009, unstats.un.org, oraz „World Development Indicators 2008. Poverty Data”, Bank Światowy, siteresources.worldbank.org

- Obecnie 1,4 miliarda ludzi żyje za mniej niż 1,25 dolara dziennie.
- Co dziesiąte dziecko w wieku szkolnym nie chodzi do szkoły.
- Co roku ok 9 milionów dzieci poniżej 5 roku życia, umiera na choroby, które są uleczalne lub którym łatwo zapobiec
- Prawie 1,1 miliarda ludzi nie ma stałego dostępu do wody pitnej.

¹ Sytuacja gospodarstw domowych w 2007 www.stat.gov.pl/servis

² Bieda dzieci w Polsce i w Unii Europejskiej, Wielisława Warzywoda-Kruszyska, Instytut Socjologii UŁ, 2005

³ Wyniki badań Instytutu Pentor 2006 (www.warto.eu)

⁴ O biednych nikt nie chce słuchać - rozmowa z prof. Elżbietą Tarkowską PAN, Gazeta Wyborcza 30-12-2005

¹ Observance of the International day for the eradication of poverty, Report of the General Secretary, A/61/308, General Assembly, United Nations, 5 września 2006.

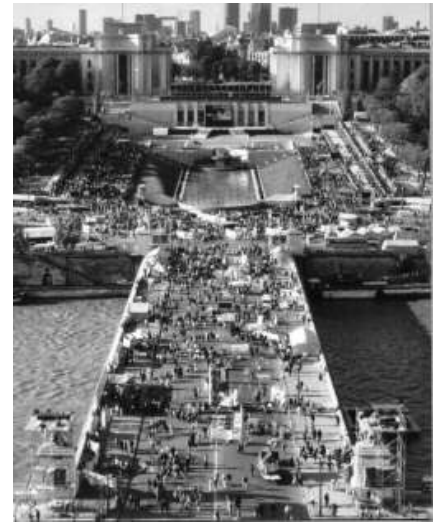
² Według zbiorowego świadectwa odczytanego w Parlamencie Europejskim, 29 maja 2002.

Historia

17 października 1987 r. 100 000 osób zebrało się w Paryżu na Placu Wolności i Praw Człowieka, tam gdzie w 1948 r. została podpisana Powszechna Deklaracja Praw Człowieka. Reprezentowały one różne kraje, środowiska i wyznania. Przybyły po to, by potwierdzić swój sprzeciw wobec ubóstwa, a także konieczność działania by je zakończyć. Niektórzy z nich, na co dzień żyją w wielkim ubóstwie, inne są reprezentantami instytucji publicznych – międzynarodowych, narodowych bądź regionalnych. Byli tam także wolontariusze i działacze rozmaitych lokalnych stowarzyszeń.

Tak liczne zgromadzenie było odpowiedzią na apel założyciela Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat, Ojca Józefa Wrzesińskiego. Jego ideą było ustanowienie dnia przypominającego, że skrajne ubóstwo jest pogwałceniem praw człowieka i że zbyt często jest ono niedostrzegane przez społeczeństwo.

Od 1988, co roku 17 października jest obchodzony jako Światowy Dzień Sprzeciwu Wobec Nędzy. W coraz liczniejszych krajach świata jest okazją do gromadzenia się i do wyrażania na różne sposoby sprzeciwu wobec biedy i wykluczenia. W 1992 roku dzień 17 października ogłoszony został przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych (ONZ) **Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem**.

W 2007 minęło 20 lat od pierwszego zgromadzenia w Paryżu. Pragnąc jeszcze bardziej zmobilizować obywateli w duchu obchodów pierwszego 17 października, ATD Czwarty Świat zainicjował międzynarodową kampanię na rzecz poparcia apelu, który został przedstawiony Sekretarzowi Generalnemu ONZ, Panu Ban Ki-moon. Został on podpisany przez blisko 1500 obywateli w Polsce i 150 000 na świecie.

17 października 1987 to data odsłonięcia płyty, poświęconej ofiarom biedy. Wyrity na niej tekst głosi:

17 PAŹDZIERNIKA 1987 ROKU

OBRÓŃCY PRAW CZŁOWIEKA I OBYWATELA Z WSZYSTKICH KRAJÓW ZGROMADZILI SIĘ NA TYM PLACU. UCZCILI OFIARY GŁODU, NIEWIEDZY I PRZEMOCY. POTWIERDZILI SWOJE PRZEKONANIE, ŻE NĘDZA NIE JEST NIEUCHRONNA. OGŁOSILI SWĄ SOLIDARNOŚĆ Z TYMI, KTÓRZY NA CAŁYM ŚWIECIE WALCZĄ, BY JĄ ZNIEŚĆ.

„ TAM, GDZIE LUDZIE SKAZANI SĄ NA ŻYCIE W NĘDZY, PRAWA CZŁOWIEKA SĄ ŁAMANE. JEDNOCZENIE SIĘ DLA ICH POSZANOWANIA JEST NAJŚWIĘTSZYM OBOWIĄZKIEM. ”

OJCIEC JÓZEF WRZESIŃSKI

↑ **W 1997, Jan Paweł II** rozpoczął obchody Światowych Dni Młodzieży w Paryżu od zgromadzenia przed płytą na Trocadéro i od odczytania wyrytego na niej przesłania.

Przesłanie 17 października jest wyryte na pamiątkowych płytach w wielu krajach

Od roku 1987 wiele stolic świata, małe miejscowości i organizacje międzynarodowe umieszczają w symbolicznych miejscach, na znak solidarności, replikę płyty z Paryża z wyrytym apelem, takim jak na Płyce na Trocadéro. **Na świecie istnieje ponad trzydzieści replik, także w sercu Kielc (Polska),** oraz m.in.:

- u stóp dawnego Muru Berlińskiego w Niemczech (1992) →
- w Rizal Park, parku Bohaterów w Manili na Filipinach (1993)
- u stóp Łuku Triumfalnego, w Lizbonie w Portugalii (1994)
- w miejscowości Manéga w Burkina Faso (1996)
- w siedzibie Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku (1996)
- w Rzymie na dziedzińcu Bazyliki Św. Jana na Lateranie (2000)
- w Brukseli w sąsiedztwie Parlamentu Europejskiego (2002)
- **w Kielcach, ul. Sienkiewicza przed Dworcem PKP (2007)** →
- ← w Radzie Europy w Sztrasburgu we Francji (1993)

Wydarzenia z historii obchodów 17 października w Polsce 1992-2008

W Polsce od 1992 roku, tj. od chwili ogłoszenia 17 października Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem, podejmuje się różne inicjatywy związane z jego obchodami. Od roku 1997/98 wiele instytucji upamiętnia 17 października publicznie.

„Ojciec Józef Wrzesiński głosił światu, że nędza jest pogwałceniem praw człowieka, oznacza brak wolności. (...) Chodzi o to, żeby w naszym życiu codziennym przypomnieć, 17 października, że bardzo potrzebne jest mieć serce dla innych. (...) Przed Parlamentem Europejskim została postawiona właśnie tablica z przesłaniem 17 października w bardzo prostym celu: polityka, to nie jest tylko coś, w czym chodzi o władzę. W polityce chodzi o to, by ludziom było mniej źle.”

Prof. Bronisław Geremek, 17 paźdz 2006

„Ludzie patrzają na nas z obrzydzeniem, jak na kogoś kto umie tylko pić lub kraść. Niech ten dzień zmieni sposób patrzenia na nas. Chcemy coś zrobić. Chcemy żeby w nas zainwestowano.”

**Cezary Bieniaszewski,
Wolontariusz ATD Czwarty Świat, Kielce**

„Z pomocą kilku życzliwych osób 17 października 2003 r. wspólnie zorganizowaliśmy spotkanie na Akademii Bydgoskiej, które stało się impulsem do dyskusji i refleksji na temat godności człowieka ubogiego.”

Katarzyna Nawrocka, Bydgoszcz

w Ruchu ATD Czwarty Świat, przed dworcem został wzniesiony krzyż poświęcony pamięci ich „przyjaciół”, zmarłych z powodu nędzy. Od tamtego dnia zarówno w Kielcach, jak i w innych -> miastach osobom tym jest składany hołd.

17 października, z inicjatywy organizacji pozarządowych odbywają się konferencje, których celem jest podniesienie świadomości społecznej o sytuacji osób żyjących w ubóstwie (2000 – Radom i Kielce, 2001 – Warszawa, 2002 – Poznań, 2003 – Bydgoszcz, 2005 – Kielce, 2006 – Warszawa i Kielce). W 2004 roku stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” zredagowało wspólnie z uczestnikami seminarium list otwarty w sprawie ubóstwa. List ten był szeroko cytowany w mediach.

Każdego roku w Rzymie **Jan Paweł II** uczestniczył w obchodach tego dnia. W 2000 roku wyraził zgodę, aby słowa jego modlitwy: **„Nigdy więcej dyskryminacji, wykluczenia, ciemnienia, pogardy dla biednych i opuszczonych”** zostały wygrawerowane na płycie upamiętniającej ofiary nędzy, umieszczonej na dziedzińcu San Giovanni w Laterano. Od 2003 polscy przedstawiciele biorą również udział w obradach europejskiego okrągłego stołu na temat ubóstwa oraz wykluczenia społecznego, organizowanych corocznie w Międzynarodowym Dniu Walki z Ubóstwem przez państwo, które przewodniczy UE.

„Dla mnie 17 października to jeden z najważniejszych dni w roku, dlatego, że do dnia dzisiejszego pamiętam „smak” głodu i nędzy z mojego dzieciństwa. Urodziłem się w roku 1948. Bliski kontakt z ludźmi bezdomnymi, bezrobotnymi i uzależnionymi pozwala mi postrzegać zjawisko nędzy i wykluczenia poprzez pryzmat drugiego człowieka. Podając mu rękę czuję się jego bratem.”

**Antoni Tercha, Wiceprzewodniczący
Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej Barka
w Strzelcach Opolskich .**

W 1997 roku Wojewoda Kielecki zaprosił listownie przedstawicieli władz samorządowych do wzięcia udziału w obchodach 17 października. Zachęcił ich do poznania ducha tego dnia oraz do propagowania go wśród obywateli.

17 października 1998 oraz 1999, Fundacja Barka zorganizowała w Poznaniu spotkanie pracowników organizacji z Europy Wschodniej oraz Zachodniej walczących z ubóstwem. Osoby z Ukrainy, Białorusi, Niemiec, Francji, Danii oraz Polski miały możliwość podzielenia się doświadczeniami oraz wsparcia we wzajemnych wysiłkach w walce z ubóstwem. Włączanie osób wykluczonych w spotkania i debaty oraz zachęcanie ich do publicznego wypowiedzania się, należy do stałych działań Barki.

W Kielcach, na dworcu kolejowym, od 2000 roku - 17 października odprawiana jest msza święta, w której uczestniczy wiele osób żyjących na ulicy. Dla nich dworzec jest miejscem spotkań i symbolem solidarności z osobami bezdomnymi.

To w tym mieście 17 października 2002, z inicjatywy bezdomnych działających

„ W tym dniu mogę pokazać pracownikom socjalnym i innym osobom zajmującym się zawodowo pomaganiem, że warto patrzeć na życie, rodzinę i problemy osób, którym pomagamy ich oczami ... Nie mówię tego dlatego, że mam receptę na wszystkie problemy. Ale chcę poznać twoje potrzeby, twoje oczekiwania oraz zdziałać coś z tobą. ”

**Grażyna Pisarczyk,
Pracownik socjalny, Kielce**

Niektóre lokalne stowarzyszenia świętują 17 października jako cykliczne spotkanie osób zaangażowanych na rzecz najbardziej potrzebujących. Od roku 2004 członkowie Stowarzyszenia Barka w Strzelcach Opolskich obchodzą je wspólnie z mieszkańcami domu, który prowadzą. 17 października 2006 grupa stowarzyszeń krajowych i lokalnych ogłosiła stworzenie Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu (**EAPN Polska – www.eapn.org.pl**).

17 października 2007, pierwsza replika płyty z wrytym Apelem, takim jak na Płycie na Trocadéro, została odsłonięta w Polsce, w centrum Kielc.

Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem jest wezwaniem społeczności światowej o solidarne wsparcie dla osób dotkniętych brakiem podstawowych środków do życia, który jest powodem utrudnienia dostępu do podstawowych usług w zakresie kształcenia czy ochrony zdrowia, a w konsekwencji także wykluczenia społecznego, marginalizacji i dyskryminacji. Światowa społeczność, reprezentowana przez Organizację Narodów Zjednoczonych, widzi w ubóstwie naruszenie podstawowych praw człowieka.

Dr Janusz Kochanowski, 2007

Od 2007, w Dzień Walki z Ubóstwem, pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich, odbywa się ponad 150 różnych imprez. Hasło patronatu brzmiało: **„DUŻO ROBIMY OSOBNO, ZRÓBMY JESZCZE WIĘCEJ WSPÓLNIE”**

Co możesz zrobić przed 17 października 2009 oraz tego dnia ?

- **17 października zorganizować marsz, konferencję lub innego rodzaju wydarzenie.** Bądź twórczy, a jednocześnie zachowaj ducha tego dnia opartego na wzajemnym szacunku, pokoju i jedności osób biednych i nie doświadczających biedy.
- **Uświadamić dzieci i młodzież** na temat Praw Człowieka i walki ze skrajnym ubóstwem, angażując szkoły, media oraz dziecięce i młodzieżowe organizacje. Umożliw im wyrażenie sprzeciwu wobec wykluczenia dzieci i młodzieży - „przyszłości świata”. 20 listopada 2009 roku odbędą się obchody 20 rocznicy podpisania Konwencji Praw Dziecka.

Przyślij słowa poparcia dla Apelu ATD Czwarty Świat o dialog społeczny na rzecz ratyfikacji przez Polskę zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej.

" Rozumiemy, że ta Karta jest szansą dla wszystkich polskich obywateli. Uznaje prawa dotyczące mieszkania, zdrowia, edukacji, stosownej pracy. Domaga się dla nas ochrony przed dyskryminacją, wykluczeniem, biedą. Pragnie każdemu zapewnić środki dla indywidualnej wolności, o którą tak usilnie w Polsce walczyliśmy." - fragment Apelu, całość dostępna na www.atd.org.pl/article328.html

Napisz na adres: atd-warszawa@neostrada.pl.

- **Zorganizować minutę ciszy i odczytać przesłanie z 17 października 1987r** w miejscu mającym szczególny charakter lub w trakcie odbywających się tego dnia spotkań.
- **Zwrócić się do przywódców religijnych o modlitwę w tym dniu, za cierpienia ubogich.**

Po raz trzeci od 2007 r. Janusz Kochanowski, Rzecznik Praw Obywatelskich organizuje coroczną, obecnie IX Konwencję Ruchu RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH **przeciw Bezradności Społecznej**, która będzie stanowić wkład Ruchu w działania przeciw ubóstwu. Konwencja odbędzie się w dniu 17 października 2009 w Pałacu Belwederskim w Warszawie pod hasłem: **"Przedsiębiorczość polska"**, która jest rozumiana jako aktywność życiowa, jako brak zgody na bezradność. **Ruch przeciw Bezradności Społecznej, zainicjowany przez RPO w 2001 r., podejmował zawsze na swoich corocznych spotkaniach tematy bliskie ubóstwu.** Organizowana tuż przed rozpoczęciem Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym 2010, Konwencja jest bardzo istotnym krokiem w procesie przygotowania **Polskiej Strategii Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym na lata 2010 – 2015.** Udział w niej wezmą przedstawiciele Rządu RP, władz samorządowych, zagraniczni goście, naukowcy, pracownicy i wolontariusze organizacji pozarządowych wśród których będą osoby doświadczające ubóstwa. **Kontakt i informacja:**
Ewa Wrońska, Biuro RPO e.wronska@brpo.gov.pl

- **Spisać lub nagrać świadectwo.** Jeżeli poznałeś ludzi mających poczucie odrzucenia i wstydu z powodu nędzy, bądź ich świadkiem. Prześlij swoje przesłania na adres atd-warszawa@neostrada.pl
- **Zaproponować ośrodkom myśli filozoficznej i religijnej,** aby określiły w jaki sposób chcą się solidaryzować z najuboższymi i skupić wokół nich swoje działania.
- **Włączyć się w lokalne obchody 17 października.** Na stronie www.standagainstopoverty.org, www.oct17.org lub www.przeciw-ubostwu.rpo.gov.pl można znaleźć kalendarium wydarzeń oraz przykłady inicjatyw z Polski i z całego świata.

17 października 2009 r. w Międzynarodowym Dniu Walki z Ubóstwem polska sekcja **Amnesty International rozpocznie kampanię „Żądamy Godności”.** Naszym celem będzie powstrzymanie naruszeń praw człowieka będących przyczyną i konsekwencją ubóstwa.

Ubóstwo to nie tylko brak dochodu, to także brak bezpieczeństwa, wykluczenie społeczne i brak możliwości decydowania o własnym losie. To naruszenie praw człowieka.

W ramach kampanii w szczególności zajmować się będziemy trzema zagadnieniami:

- **umieralność okołoporodowa** – każdego roku na całym świecie w związku z komplikacjami porodowymi umiera pół miliona kobiet, dzieje się tak, ponieważ wiele z nich z powodu ubóstwa lub dyskryminacji nie ma dostępu do właściwej opieki zdrowotnej,
- **slumsy** – mieszka w nich ponad miliard osób na całym świecie, są oni pozbawiani mieszkania, czystej wody i narażeni na przemoc ze strony policji i grup przestępczych,
- **międzynarodowe korporacje** – często ich działania mają katastrofalny efekt, jak np. w Delcie Nigru, gdzie na skutek działań firm naftowych ziemia jest skażona, woda zanieczyszczona, a lokalna społeczność poграza się w ubóstwie.

Amnesty International wzywa rządy całego świata i międzynarodowe korporacje do wypełnienia ich obowiązku ochrony godności i wszystkich praw przysługujących ludziom żyjącym w ubóstwie.

Dołącz do nas! Żądaj godności!

www.amnesty.org.pl

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Wstań i Zaczynj Działać!

Kampania ONZ "Wstań i Zaczynj Działać" jest akcją mobilizacyjną organizowaną w ramach Kampanii Milenijnej i Globalnego Wezwania do Działania Przeciwko Ubóstwu. Dołącz do milionów ludzi na całym świecie i weź udział w Kampanii przeciw ubóstwu i na rzecz Milenijnych Celów Rozwoju. W 2000 roku na szczycie Organizacji Narodów Zjednoczonych, 189 państw zobowiązało się wyeliminować ubóstwo na świecie przed rokiem 2015. Przywódcy państw podpisali Milenijną Deklarację, w której zobowiązali się do uwolnienia kobiet, mężczyzn i dzieci z życia w warunkach ekstremalnej biedy angażując kraje rozwinięte i rozwijające się do wdrożenia w życie 8 Milenijnych Celów Rozwoju.

www.unic.un.org.pl/standup - www.endpoverty2015.org

Stand UP Speed UP jest społeczną kampanią, której założeniami są: informowanie, inspirowanie i zachęcanie ludzi do zaangażowania się w realizację Milenijnych Celów Rozwoju. Okres realizacji działań kampanii na rok 2009 trwa od 1.06 do 18.10. **W Polsce organizatorem akcji jest fundacja Art of Living.** W 2007 i 2008 roku Art of Living zmobilizowało milion osób na świecie do powstania i wniesienia wkładu na rzecz redukcji ubóstwa.

Link: www.artofliving.pl

Poinformuj Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich o planowanej inicjatywie z okazji 17 października.
E-mail: e.wronska@brpo.gov.pl - **Podane informacje zostaną zamieszczone w ogólnopolskim programie opublikowanym na licznych stronach internetowych:**

www.przeciw-ubostwu.rpo.gov.pl

Zorganizuj akcję Wstań i Zaczynj Działać! i zgłoś ją na:
www.standagainstopoverty.org

Za treść niniejszej publikacji odpowiada **Stowarzyszenie Przyjaciół Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat w Polsce**
www.atd.org.pl - e-mail: atd-warszawa@neostrada.pl

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Pod Patronatem:

